

അഹ്‌ലൻ രമദാൻ

[Malayalam - മലയാളം - مليالم]

﴿ أهلاً رمضان ﴾

സുഹ്യാൻ അബൂസ്സലാം

إعداد : سفيان عبد السلام

കോപറോവ് ഓഫീസ് ഫോർ കാൾ & ഗൈഡൻസ്
റബ്വ - റിയാദ് - സൗദി അറേബ്യ

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض
المملكة العربية السعودية

islamhouse.com

1431 – 2010

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

പ്രതമാസത്തിന് സമാരംഭം കുറിക്കുകയായി. അനുഗ്രഹത്തിന്റെ വർഷങ്ങൾ ചൊരിയുന്ന, സംസ്കരണത്തിന്റെ ചൈതന്യം നിറഞ്ഞൊഴുകുന്ന, ത്യാഗസന്നദ്ധതയുടെ സമ്പൂർണ്ണത വിളിച്ചോതുന്ന മഹാമാസത്തിന്റെ വാതായനങ്ങൾ തുറക്കപ്പെടുകയായി. പിശാചുക്കൾ ബന്ധിതരാക്കപ്പെടുകയായി; നരകകവാടങ്ങൾ അടക്കപ്പെടുകയായി. രണ്ടു റമദാനുകൾക്കിടയിൽ വന്നടിയുന്ന ചെറു ദോഷങ്ങൾക്കുള്ള പരിഹാരമാണ് റമദാൻ എന്ന് പ്രവാചകൻ(ﷺ) ഉൽഘോഷിച്ചു. അതുകൊണ്ടു തന്നെ വിശ്വാസികളുടെ ഉൾപ്പുളകങ്ങളെയും പ്രതീക്ഷകളെയും എതിരേറ്റുകൊണ്ടാണ് റമദാൻ അതിന്റെ മുഴുവൻ പ്രൗഢികളുമായി ആഗതമാവുന്നത്.

ലോകത്തിന് വെളിച്ചവും തെളിച്ചവും നൽകുന്ന മാർഗ്ഗദർശിയും മാർഗ്ഗദർശനങ്ങളുടെ വിശദീകരണവും സത്യാസത്യവിവേചന ഗ്രന്ഥവുമായ ഖുർആൻ അവതീർണ്ണമായ മാസമാണ് റമദാൻ. മനുഷ്യന്റെ ജീവിതലക്ഷ്യം, സ്വർഗ്ഗമെന്ന ലക്ഷ്യസക്ഷാൽക്കാരത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ, അനന്തമായ മനുഷ്യ ജീവിതത്തിന്റെ ഇടവേളയായ ഭൂതലത്തിലെ ജീവിതനിമിഷങ്ങളിലെ കർമ്മങ്ങൾ, ശാസനകൾ, നിരോധനങ്ങൾ, സംസ്കാരസമ്പന്നമായ ഒരു സമൂഹത്തിനു ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്ത ഘടകങ്ങളെക്കുറിച്ച പ്രതിപാദനങ്ങൾ തുടങ്ങി മനുഷ്യന്റെ ഇഹപരവിജയത്തിനാവശ്യമായ വിവരണങ്ങളാണ് യഥർത്ഥത്തിൽ ഖുർആൻ.

സത്യത്തെയും അസത്യത്തെയും വേർതിരിക്കുന്ന, ധർമ്മത്തെയും അധർമ്മത്തെയും വിവേചിക്കുന്ന ഖുർആൻ ദിവ്യകാരുണ്യത്തിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു കൊണ്ട് സന്തോഷഭരിതവും സമാധാനപൂർണ്ണവുമായ ഉൽകൃഷ്ട ജീവിതം നയിക്കാൻ മനുഷ്യന് വഴി കാണിക്കുന്നു. അത്യദാനായ ദൈവം ചൊരിഞ്ഞു തരുന്ന കാരുണ്യം കൃതജ്ഞതയോടെ അനുഭവിക്കുകയും സഹജീവി കളോടും സമസൃഷ്ടികളോടും ആർദ്രത കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്നിഗ്ദ്ധവും സൗമ്യവും ദീപ്തവുമായ ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ മഹത്വം വിശുദ്ധ ഖുർആൻ വരച്ചു കാണിക്കുന്നു.

ഈ ദിവ്യവചനങ്ങളുടെ മഹത്വം തന്നെയാണ് റമദാനിനെ മറ്റു മാസങ്ങളിൽ നിന്നും ഉൽകൃഷ്ടമാക്കുന്നത്. റമദാൻ ആരാധന

കളാൽ സമൃദ്ധമാണ്. നിർബന്ധ വ്രതാനുഷ്ഠാനമാണ് റമദാനിലെ ആരാധനകളിൽ ഏറ്റവും സവിശേഷമാർന്നത്. പകൽ വേളകളിൽ അന്നപാനീയങ്ങളും ലൈംഗിക സുഖങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നതാണ് വ്രതത്തിന്റെ കർമ്മ രൂപമെങ്കിൽ ദൈവ ഭക്തിയും സൂക്ഷ്മതയുമാണ് അതിന്റെ ആന്തരികവും ആത്മീയവുമായ വശം. വ്രതാനുഷ്ഠാനം വിശ്വാസികൾക്ക് ബാധ്യതയാണെന്ന വ്യക്തമാക്കുന്ന വചനത്തിൽ അക്കാര്യം അല്ലാഹു നമ്മെ ഉണർത്തിയിരിക്കുന്നു. “വിശ്വാസികളെ, നിങ്ങളുടെ മുമ്പുള്ളവരോട് കൽപ്പിച്ചിരുന്നത് പോലെത്തന്നെ നിങ്ങൾക്കും നോമ്പ് നിർബന്ധമായി കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ദോഷ ബാധയെ സൂക്ഷിക്കുവാൻ വേണ്ടിയത്രെ അത്.” (ഖുർആൻ 2: 183).

വ്രതാനുഷ്ഠാനം ശാരീരികപീഡയല്ല. മനുഷ്യന്റെ സാധ്യതക്കപ്പുറമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ദൈവം ആജ്ഞാപിക്കുകയില്ല. ഭൗതികഭോഗസുഖങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച് ദൈവസ്മരണ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ മനുഷ്യനെ സജ്ജമാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഐഹികജീവിതത്തിന്റെ നൈമിഷികതയെക്കുറിച്ചും പാരത്രിക ജീവിതത്തിന്റെ അനശ്വരതയെക്കുറിച്ചും ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ് വ്രതം.

മതം ആശയപരമായും അനുഷ്ഠാനപരമായും ആയാസരഹിതമാണ്. വ്രതാനുഷ്ഠാനത്തിന്റെ നിർബന്ധ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് പറയുന്നതോടൊപ്പം തന്നെ വ്രതത്തിന്റെ സാരഭൂതത്തെക്കുറിച്ചും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. “നിങ്ങൾക്ക് ആശ്വാസം വരുത്താനാണ് അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്; നിങ്ങൾക്ക് ഞെരുക്കം ഉണ്ടാക്കാൻ അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല.” (ഖുർആൻ 2: 185)

ആത്മസംസ്കരണവും ദൈവഭക്തിയുമാണ് വ്രതത്തിലൂടെ നേടിയെടുക്കേണ്ടത്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ വ്രതം സോദേശപരമാണ്. സോദേശപരമല്ലാത്ത വ്രതങ്ങൾ അല്ലാഹുവിങ്കൽ സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നില്ല. “ആരെങ്കിലും റമദാനിൽ വിശ്വാസത്തോടെയും പ്രതിഫലലേച്ഛയോടെയും വ്രതമനുഷ്ഠിച്ചാൽ കഴിഞ്ഞു പോയ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടും“ എന്ന പ്രവാചക വചനം ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്. ഈ രണ്ടു ഉദ്ദേശങ്ങൾ വ്രതകർമ്മികൾക്ക് നിർബന്ധമാണ്. കേവലം ഭക്ഷണ പാനീയങ്ങളുപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു മാത്രം വ്രതം സാഫല്യമായി എന്നു കരുതുന്നത് ശരിയല്ല.

പ്രവാചകൻ(ﷺ) ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞു: ‘കളവും അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഒരാൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അയാൾ അന്നപാനീയങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിൽ അല്ലാഹുവിന് യാതൊരു കാര്യം

വുമില്ല. “സകല തിന്മകളെയും ചെറുക്കാനുള്ള പരിചയായിട്ടാണ് പ്രവാചകൻ(ﷺ) ഒരിക്കൽ വ്രതത്തെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. ആരെങ്കിലും ശൺഓക് വരികയോ ചീത്ത വിളിക്കുകയോ ചെയ്താൽ നോമ്പു കാരനാണെന്ന് പറഞ്ഞ് അവരിൽ നിന്ന് മാറി നിൽക്കാനാണ് പ്രവാചകൻ(ﷺ) വിശ്വാസികളോടാവശ്യപ്പെട്ടത്.

വ്രതദിനങ്ങൾ ഉറങ്ങിത്തീർക്കാനുള്ളതല്ല. ഖുർആൻ പാരായണവും പഠനവും മന:പാവുമായി വ്രതനിമിഷങ്ങളെ ജീവസ്സുറ്റതാക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിശ്രമനമസ്കാരങ്ങളും (തറാവീഹ്) പ്രാർത്ഥനകളും സ്തോത്രങ്ങളുമായി രാവുകൾ പ്രകാശമയമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദാനധർമ്മങ്ങളും സേവനപ്രവർത്തനങ്ങളുമായി വ്രതത്തിന് നിറം പകരേണ്ടതുണ്ട്. കൊതിയൂറുന്ന വിഭവങ്ങളാൽ സമൃദ്ധമാവുന്ന നോമ്പുതുറകളെ കുറിച്ചല്ല; മറിച്ച് ആത്മാവിന് നൽകപ്പെടേണ്ട സമ്പുഷ്ടമായ വിഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചായിരിക്കണം വ്രതനാളുകളിൽ വിശ്വാസികൾ ചിന്തിക്കേണ്ടത്. രാത്രികാലങ്ങളിലെ സുദീർഘമായ നമസ്കാരം കൊണ്ട് ധന്യമായിരുന്നു പ്രവാചകന്റെ രാവുകൾ. കാലിൽ നീരുകെട്ടിയിട്ടും “ഞാൻ നന്ദിയുള്ള അടിമയാവേണ്ടേ” എന്നു ചോദിച്ചിരുന്ന ആ പ്രവാചകന്റെ നമസ്കാരത്തിന്റെ നിറവിനെക്കുറിച്ച് പത്നി ആയിശ(ﷺ) പറയുന്നത് ഇപ്രകാരമാണ്. “അദ്ദേഹം റമദാനിലാവട്ടെ അതല്ലാത്ത മാസങ്ങളിലാവട്ടെ പതിനൊന്ന് റക്അത്തിൽ കൂടുതൽ നമസ്കരിക്കുമായിരുന്നില്ല. ആദ്യം നാല് (റക്അത്ത്) നമസ്കരിക്കും; അതിന്റെ ദൈർഘ്യത്തെക്കുറിച്ചും ഭംഗിയെക്കുറിച്ചും നീ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. പിന്നീട് നാല് (റക്അത്ത്) നമസ്കരിക്കും. അതിന്റെ ദൈർഘ്യത്തെക്കുറിച്ചും ഭംഗിയെക്കുറിച്ചും നീ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. പിന്നീട് മൂന്ന് (റക്അത്ത്) നമസ്കരിക്കും”.(ബുഖാരി 1874). റമദാനിൽ നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്ന ഉറങ്ങാതെ ഹജ്ജിനു തുല്യമാണെന്നു പ്രവാചകൻ (ﷺ) പ്രസ്താവിച്ചതായി കാണാം.

റമദാനിന്റെ അവസാനത്തെ പത്തു ദിവസങ്ങൾ വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. ആയിരം മാസങ്ങളെക്കാൾ മഹത്വമേറിയ ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ എന്ന അനുഗ്രഹീത രാവ് അവസാനത്തെ പത്തിലാണെന്നാണ് പ്രവാചകാധ്യാപനം. പ്രഭാതം വരേക്കും ശാന്തിമന്ത്രങ്ങളുമായി അല്ലാഹുവിന്റെ മലക്കുകൾ സന്നിഹിതരാവുന്ന ആ രാവ് പാപമോചനത്തിന്റെയും പശ്ചാത്താപത്തിന്റെയും രാവാണ്.

പ്രഭാതം ആരംഭിക്കുന്നതോടെയാണ് പ്രതവും ആരംഭിക്കുന്നത്. സൂര്യാസ്തമയം വരെ നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന ഈ ആരാധനാകർമ്മത്തിന് അത്താഴം, നോമ്പുതുറ എന്നീ രണ്ടു സുപ്രധാന വേളകളുണ്ട്. അത്താഴം വൈകിക്കുന്നതും നോമ്പുതുറ വൈകിക്കാതെ പെട്ടെന്നു തന്നെ നിർവ്വഹിക്കുന്നതുമാണ് പ്രവാചക മാതൃക. പ്രഭാത നമസ്കാരത്തിനുള്ള ബാക്കിനും പ്രവാചകന്റെ അത്താഴവിരാമത്തിനുമിടയിൽ അമ്പതോളം ഖുർആൻ വചനങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുന്ന ദൈർഘ്യം മാത്രമാണുണ്ടായിരുന്നതെന്ന് ഹദീഥുകളിൽ കാണാം. അത്താഴം കഴിക്കുന്നതിനെ പ്രവാചകൻ(ﷺ) വളരെയധികം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതായി കാണാം. ‘അനുഗ്രഹീത ഭോജനം’ എന്നാണ് അത്താഴത്തെ പ്രവാചകൻ(ﷺ) വിശേഷിപ്പിച്ചത്. ഒന്നും കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ ഒരിറുക്ക് വെള്ളമെങ്കിലും കുടിക്കണമെന്നതാണ് പ്രവാചക നിർദ്ദേശം. മലക്കുകളുടെ പ്രാർത്ഥന അത്താഴക്കാർക്കുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം എടുത്തുപറയുകയുണ്ടായി. പഴുത്ത ഈത്തപ്പഴം അഥവാ റുത്ബ് കൊണ്ടായിരുന്നു പ്രവാചകൻ(ﷺ) നോമ്പ് തുറന്നിരുന്നത്. അത് ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ കാരക്കയും അതുമില്ലെങ്കിൽ വെള്ളം കൊണ്ടുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം നോമ്പ് തുറന്നിരുന്നത്. നോമ്പു തുറന്ന് ശേഷമായിരുന്നു അദ്ദേഹം മഗ്‌രിബ് നമസ്കാരം നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്.

ذهب الظمأ وابتلت العروق وثبت الأجر إن شاء الله - أبي داود

“ദഹബ ദമള വബ്തുല്ലതിൽ ഉറുഖു വഥബതൽ അജ്റു ഇൻശാ അല്ലാഹ്” (ദാഹം ശമിച്ചു; ധമനി കൾ നനവണിഞ്ഞു; പ്രതിഫലം സ്ഥിരപ്പെട്ടു; അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചാൽ) - അബീദാവൂദ് എന്ന പ്രാർത്ഥനാവചനങ്ങൾ നോമ്പ് തുറക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹം ചൊല്ലാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഭക്ഷണ പാനീയങ്ങളും ലൈംഗിക ബന്ധങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനാണ് സാങ്കേതികമായി നോമ്പ് എന്നു പറയുന്നത് എന്ന് കാര്യം സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. എന്നാൽ ഒരാൾ മറന്നുകൊണ്ട് ഭക്ഷിക്കുകയോ കുടിക്കുകയോ ചെയ്താൽ നോമ്പ് നഷ്ടപ്പെടില്ല. അല്ലാഹുവാണ് അവനത് നൽകിയതെന്നാണ് പ്രവാചകൻ(ﷺ) വിശദീകരിച്ചത്. നോമ്പുകാരന് പല്ല് തേക്കുന്നതിന് വിരോധമില്ല. വായിലൂടെ ഉള്ളിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോവാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണമെന്നു മാത്രം. “ദന്തശുദ്ധി രക്ഷിതാവിനേറെ തൃപ്തിപ്പെട്ട കാര്യമാണ്” എന്നാണ് പ്രവാചകൻ(ﷺ) പ്രസ്താവിച്ചത്.

പ്രതമനഷ്ട്രിക്കാൻ സാധ്യമല്ലാത്ത വിധം രോഗമുള്ളവർ മറ്റു ദിവസങ്ങളിൽ നോമ്പെടുക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. രോഗം ദൈവഹിതമാണ്. അവൻ നിശ്ചയിച്ച പ്രതിവിധികൾ തേടുകയാണ് വിശ്വാസികൾ ചെയ്യേണ്ടത്. ഒരിക്കലും നോറ്റു വീട്ടാൻ സാധ്യമല്ലാത്ത മാറാരോഗമുള്ളവരോ വൃദ്ധരോ ആയവർ ഓരോ നോമ്പിനും പകരമായി ഒരു അഗതിക്കുള്ള ഭക്ഷണം നൽകിയാൽ മതി. കണ്ണിലും ചെവിയിലും ഇറ്റിക്കുന്ന തുള്ളി മരുന്നുകളും സുറുമയും നോമ്പിന് ഭംഗം വരുത്തില്ല. പുറമെ തേക്കുന്ന കുഴമ്പ്, ക്രീം മുതലായവക്കും കുഴപ്പമില്ല. രക്തമെടുക്കുന്നത് കൊണ്ടോ ഭക്ഷണത്തിന് പകരമല്ലാത്ത മരുന്നുകൾ കുത്തിവെക്കുന്നതു കൊണ്ടോ നോമ്പ് മുറിയില്ല. എന്നാൽ രക്തം കയറ്റൽ, ഗ്ലൂക്കോസ് തുടങ്ങിയ ഭക്ഷണത്തിന് പകരം നിൽക്കുന്ന കുത്തിവെപ്പുകൾ എന്നിവ നോമ്പിനെ ദുർബ്ബലമാക്കും. യാത്രക്കാർക്ക് നോമ്പ് നിർബന്ധമില്ല. മറ്റു ദിവസങ്ങളിൽ നോറ്റ് വീട്ടണം.

ക്ഷീണമകറ്റുന്നതിനു വേണ്ടിയോ ചൂടിന്റെ കാഠിന്യം ശമിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയോ കുളിക്കുന്നതിനോ തലയിൽ വെള്ളമൊഴിക്കുന്നതിനോ വിരോധമില്ല. പ്രവാചകൻ(ﷺ) അപ്രകാരം ചെയ്തിരുന്നതായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ വായ വെള്ളം കൊണ്ട് കഴുകുക, കുപ്പിക്കുക എന്നിവയും വിരോധിക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളല്ല. എന്നാൽ അംഗശുദ്ധിക്ക് വേണ്ടി മൂക്കിൽ വെള്ളം കയറ്റിച്ചീറ്റുന്നവർ ഉള്ളിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോവാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഛർദ്ദി നോമ്പിനെ ദുർബ്ബലപ്പെടുത്തില്ല. എന്നാൽ മന:പൂർവ്വം ഛർദ്ദിക്കുന്നത് മൂലം നോമ്പ് നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന് പ്രവാചകൻ(ﷺ) പഠിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

റമദാനിന്റെ പകലിലെ ലൈംഗികബന്ധം നോമ്പിനെ ദുർബ്ബലപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യം മാത്രമല്ല വളരെ ഗൗരവം നിറഞ്ഞ ഗുരുതരമായ വിഷയം കൂടിയാണ്. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചാൽ തൗബ (പശ്ചാത്താപം) ചെയ്യുകയും നോമ്പ് പൂർത്തിയാക്കുകയും നഷ്ടപ്പെട്ട നോമ്പ് നോറ്റു വീട്ടുകയും വേണം. പുറമെ പ്രായശ്ചിത്തം നൽകണം. അടിമമോചനം, രണ്ട് മാസത്തെ തുടർച്ചയായ നോമ്പ്, അറുപത് അഗതികൾക്കുള്ള ഭക്ഷണം എന്നിവയിലേ തെങ്കിലുമൊന്ന് ക്രമ പ്രകാരം ലഭ്യതക്കനുസരിച്ച് നിർവ്വഹിക്കുക എന്നതാണ് പ്രായശ്ചിത്തം. അതേ സമയം ചുംബനം കൊണ്ടോ ബോധപൂർവ്വമല്ലാത്ത സ്വലനം കൊണ്ടോ നോമ്പ് ദുർബ്ബലപ്പെടില്ല. എങ്കിലും വികാരങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ പ്രയാസപ്പെടുന്നവർ ചുംബനങ്ങളിൽ നിന്നൊക്കെ വിട്ടു നിൽക്കുകയായിരിക്കും ഉത്തമം. മാത്രമല്ല “അല്ലാഹുവിന്റെ അതിർ വരമ്പുകളാകുന്നു അവയൊക്കെ. നിങ്ങൾ

അവയെ അതിലംഘിക്കുവാനടുക്കരുത്” (ഖുർആൻ 2: 187) എന്ന വചനം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് നോമ്പ് മുറിയാൻ ഇടവരുത്തുന്ന കാര്യങ്ങളുമായി ഇടപഴകാൻ ശ്രമിക്കരുത് എന്ന മുന്നറിയിപ്പാണ്. നോമ്പിന്റെ രാത്രികാലങ്ങളിലൊരാൾ തന്റെ ഭാര്യയുമായി ലൈംഗിക ബന്ധത്തിലേർപ്പെടുന്നതിന് വിരോധമില്ല. പ്രഭാതത്തിന് മുമ്പ് കുളിച്ച് ശുദ്ധിവരുത്തണമെന്ന് നിർബന്ധമില്ല. എന്നാൽ പ്രഭാതനമസ്കാരത്തിന് ശുദ്ധി നിർബന്ധമാണെന്ന കാര്യം മറന്നു പോവരുത്.

ആർത്തവകാരികൾക്കും പ്രസവാനന്തര രക്തമുള്ളവർക്കും നോമ്പ് അനുവദനീയമല്ല. അവർ മറ്റു ദിവസങ്ങളിൽ പിന്നീട് അനുഷ്ഠിച്ച് വീട്ടേണ്ടതാണ്. ഒരു ദിവസം നോമ്പ് ആരംഭിച്ച ശേഷമാണ് രക്തം കണ്ടുതുടങ്ങിയതെങ്കിലും നോമ്പ് ദുർബ്ബലമായി. അതുപോലെ നോമ്പിന്റെ പകൽ സമയമാണ് രക്തം നിലച്ചതെങ്കിൽ ശേഷിക്കുന്ന സമയം നോമ്പിന്റെ മര്യാദകൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് കഴിയുകയും അന്നത്തെ നോമ്പ് വീട്ടുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

റമദാൻ പൂർത്തിയാക്കി പെരുന്നാൾ ആഘോഷിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി വ്രതകർമ്മങ്ങളിൽ സംഭവിച്ചു പോയ പാളിച്ചകൾ കഴുകിക്കളയുന്നതിനു വേണ്ടി സകാത്തുൽ ഫിത്ർ അഥവാ ഫിത്ർ സകാത്ത് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. “നോമ്പുകാരന് ശുദ്ധീകരണം; സാധുവിന് ഭക്ഷണം” എന്നാണതിനെ കുറിച്ച് പ്രവാചകൻ(ﷺ) പറഞ്ഞത്.

വ്രതം ദൈവപ്രീതി ആഗ്രഹിച്ചു കൊണ്ട് നിർവ്വഹിക്കപ്പെടേണ്ട കർമ്മമാണ്. അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ തന്നെ വിശുദ്ധിയുടെ ദിനരാത്രങ്ങളായ അവയുടെ നൈർമ്മല്യത്തിന് കോട്ടം വരുന്ന ഒന്നും തന്നെ ഉണ്ടായിക്കൂടാ. വ്രതമനുഷ്ടിക്കാത്ത മറ്റു മതവിഭാഗങ്ങളോട് ഈർഷ്യതയല്ല വിശ്വാസികൾ പുലർത്തേണ്ടത്. അവരുടെ ഭക്ഷണകാര്യങ്ങളിലോ മറ്റു ദൈനംദിന കാര്യങ്ങളിലോ ഇടപെടുന്നത് ശരിയല്ല. അവരെ വ്രതത്തിനായി നിർബന്ധിക്കാനും പാടില്ല. അതുപോലെ വ്രതമനുഷ്ടിക്കാത്തവർ പരസ്യമായി ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടോ മറ്റോ വ്രതദിനങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധതക്കും പാവനത്വത്തിനും കളങ്കം വരുത്തുന്ന രൂപത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ പാടില്ല. പടച്ചവൻ പഠിപ്പിച്ച സ്വർഗ്ഗമെന്ന ലക്ഷ്യ സാക്ഷാൽകാരത്തിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ ഈ റമദാൻ ഒരു സഹായിയായി ഭവിക്കട്ടെ എന്നു നമുക്ക് പ്രാർത്ഥിക്കാം. അതുകൊണ്ടു തന്നെ റമദാനിനെ നമുക്ക് സഹർഷം സ്വാഗതം ചെയ്യാം. അഹ്ലൻ റമദാൻ.

وَصَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ
